

Sygn. akt IV KK 300/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Józef Dołhy

SSN Michał Laskowski

Protokolant Anna Kowal

w sprawie **P. C.**

skazanego z art. 258 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 19 października 2016 r.,

kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich

od wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 2 lipca 2012 r.,

1. uchyla zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w K. z dnia 2 lipca 2012r. w sprawie sygn. akt II K .../09 w części dotyczącej skazania P. C. za czyn z art. 258 § 1 k.k. (pkt I) i przy zastosowaniu art. 537 § 2 k.p.k., na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., postępowanie w tym zakresie umarza,

2. kosztami procesu we wskazanej w pkt 1 części obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

P. C. został oskarżony m. in. o to, że:

- w okresie od 1 lutego 2000 roku do 25 listopada 2003 roku w S. i innych miejscowościach na terenie kraju brał udział w zorganizowanej grupie przestępczej kierowanej przez R. K., w skład której wchodził [...], co do której wyłączono materiały do odrębnego rozpoznania oraz inne nieustalone osoby, mającej na celu popełnianie przestępstw polegających na doprowadzeniu Elektrowni S. jako inwestora głównego do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości, poprzez wprowadzenie w błąd co do jakości i zakresu faktycznie wykonanych robót budowlanych, w następstwie zawierania przez inwestora zastępczego Zespół Elektrowni [...] niekorzystnych umów na wykonawstwo robót składających się na całość zadania inwestycyjnego pt. „Odtworzenie i modernizacja Elektrowni [...]” z wykonawcami i podwykonawcami nie mającymi odpowiedniego zaplecza osobowego i technicznego oraz przez wystawianie i używanie poświadczających nieprawdę protokołów odbioru wykonania robót, tj. o popełnienie przestępstwa z art. 258 § 1 k.k.

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 2 lipca 2012r. w sprawie II K ../09 uznał P. C. za winnego popełnienia w/w czynu, stanowiącego przestępstwo z art. 258 § 1 k.k., z tym, iż przyjął, że czynu tego dopuścił się w okresie co najmniej od 1 lutego 2000 roku do co najmniej 9 kwietnia 2001r. biorąc udział w zorganizowanej grupie przestępczej, kierowanej przez osobę, co do której umorzono postępowanie wobec jej śmierci i za czyn ten, na podstawie art. 258 § 1 k.k. skazał go na karę roku pozbawienia wolności.

Nadto uznał go za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt VI aktu oskarżenia, stanowiącego przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i dokonując częściowej zmiany opisu tego czynu, na podstawie art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., skazał go na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 33 § 1, 2 i 3 k.k. wymierzył mu grzywnę w wymiarze 200 stawek dziennych, przyjmując stawkę dzienną za równą 20 zł.

W oparciu o treść art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w miejsce kar wymierzonych P. C. za poszczególne przestępstwa wymierzył mu karę łączną roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności i stosując art. 69 § 1, 2 i 3 k.k. i art. 70 § 1 i 2 k.k. warunkowo

zawiesił oskarżonemu P. C. wykonanie wymierzonej kary łącznej pozbawienia wolności na okres próby 4 lat, oddając oskarżonego w tym okresie pod dozór kuratora sądowego.

Powyższy wyrok nie został zaskarżony wobec oskarżonego P. C. i w tym zakresie wyrok uprawomocnił się z dniem 4 września 2012 r. (k. 10490).

Postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 12 lutego 2015 r., sygn. II Akzw .../15, utrzymane zostało w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w K. z dnia 17 grudnia 2014 r., sygn. III Ko .../14, w przedmiocie zarządzenia P. C. wykonania kary pozbawienia wolności (k. 11048 i k. 11050).

Kasację na korzyść skazanego od prawomocnego wyroku Sądu I instancji wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich, zarzucając:

- rażące naruszenie prawa karnego procesowego, tj. art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. 414 § 1 k.p.k., wynikające z pominięcia dyspozycji art. 4 k.k. oraz art. 101 § 1 pkt 4 k.k., poprzez wydanie wyroku skazującego za czyn z art. 258 § 1 k.k., w sytuacji, gdy w dacie orzekania nastąpiło przedawnienie karalności tego czynu, co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą wskazaną w art. 439 § 1 pkt.9 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Kasacja jest oczywiście zasadna, tak jak wymaga tego art. 535 § 5 k.p.k., w zakresie, w jakim w odniesieniu do skazania za czyn z art. 258 § 1 k.k. wskazała na zaistnienie bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.

Jak wynika z akt sprawy, Sąd I instancji ustalił, że przestępstwa przypisanego w pkt 1 wyroku P. C. dopuścił się w okresie „co najmniej do **9 kwietnia 2001r.**”, a więc w czasie, kiedy czyn z art. 258 § 1 k.k. zagrożony był karą pozbawienia wolności do lat 3. Ma to znaczenie, gdyż dopiero ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2004 nr 93, poz. 889) podwyższono zagrożenie karą pozbawienia wolności czynu z art. 258 § 1 k.k., do 5 lat. A zatem, zgodnie z dyspozycją art. 101 § 1 pkt 4 k.k., w przypadku, gdy czyn stanowi występki zagrożony karą pozbawienia wolności nie przekraczającą 3 lat, jego karalność ustawała, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło 5 lat. Zauważyć trzeba, że co prawda treść przepisu art. 101 § 1 k.k. również uległa zmianie, albowiem ustawą z dnia 3 czerwca 2005 r. O zmianie ustawy Kodeks karny (Dz. U. z 2005r., nr 132, poz. 1109), wydłużono okresy

przedawnienia na niektóre występki, ale nie dotyczyło to czynów zagrożonych karą nie przekraczającą 3 lat pozbawienia wolności.

W tym stanie rzeczy, karalność przypisanego P. C. przestępstwa przedawniła się w dniu **9 kwietnia 2006r.**

Okres ten nie został przedłużony w oparciu o dyspozycję art. 102 k.k., bowiem postanowienie o przedstawieniu podejrzanemu zarzutów wydano dopiero w dniu 12 listopada 2007r. (k.16, tom 36) – a więc już po upływie terminu przedawnienia. Treść przepisu art. 102 k.k. co prawda również uległa zmianie w oparciu o cytowaną wyżej ustawę z dnia 3 czerwca 2005 r., ale także i w tym przypadku, nie dotyczyła ona czynów zagrożonych karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 3 lat.

Oczywistym jest zatem, że względniejsza dla oskarżonego P. C. w zakresie zagrożenia karą czynu z art. 258 § 1 k.k., a w konsekwencji i biegu terminów przedawnienia, była ustawa w brzmieniu obowiązującym w dacie popełnienia czynu, a nie w dacie wyrokowania – art. 4 k.k.

Zauważyć także trzeba, że z punktu widzenia biegu okresów przedawnienia karalności decyduje to, jakie przestępstwo oskarżony w rzeczywistości popełnił, a więc opis czynu przypisanego, a nie to, o jakie przestępstwo został oskarżony. Ma to w niniejszej sprawie o tyle znaczenie, że skazanemu zarzucono co prawda popełnienie czynu, którego miał dokonać w okresie do 25 listopada 2003r., ale ostatecznie Sąd Okręgowy przypisał mu działanie „*w okresie co najmniej do 9 kwietnia 2001r.*”.

Słusznie zatem podniósł skarżący, że Sąd Okręgowy w K. wbrew dyspozycji art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. nie umorzył postępowania w omawianym zakresie, dopuszczając się tym samym uchybienia stanowiącego bezwzględną przesłankę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe, uznając że zarzut podniesiony w kasacji jest w pełni zasadny, należało wyrok w zaskarżonej części uchylić i wobec przedawnienia karalności czynu, którego popełnienie przypisano P. C., postępowanie w tym zakresie umorzyć.

Konsekwencją powyższego jest również „upadek” z mocy prawa rozstrzygnięcia o karze łącznej, której orzekanie stało się bezprzedmiotowe wobec braku warunków z art. 85 § 1 k.k.

Kierując się przedstawionymi względami Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.